

## સત્સંગ શિક્ષણ પરીક્ષા

બોચાસણવાસી શ્રી અક્ષરપુલ્લોતમ સ્વામિનારાયણ સંસ્થા, શાહીબાગ, અમદાવાદ - 380 004.

### સત્સંગ પ્રાજ્ઞ ખંડ - ૧ પ્રેણપત્ર - ૧ (સવાર)

રવિવાર, ૧૦ જુલાઈ, ૨૦૧૧

સમય : સવારે ૮ થી ૧૨

કુલ ગુણ : - ૧૦૦



ગેરહાજર પરીક્ષાર્થીની જવાબવહીનું ફક્ત આ પૃષ્ઠ જ પરત મોકલવું.

**આપું** પરીક્ષાર્થીની નામ સંબંધી વિગતની નીચે 'બારકોડ' દશાવિલ છે,  
તેને કોઈ પણ પ્રકારનું નુકશાન પહોંચાડવું નહીં તેવી ખાસ વિનંતી.

ફરજિયાત : પરીક્ષાર્થીએ જાતે ભરવાની વિગત

તારીખ	મહિનો	વર્ષ				
પરીક્ષાર્થીની જન્મ તારીખ	<input type="text"/>					

પરીક્ષાર્થીનો અભ્યાસ .....

પરીક્ષાર્થીના જ નામવાળી જવાબવહી અને ઉપરની ફરજિયાત ભરવાની  
તેની જ વિગતોની સત્યાર્થતા ચકાસીને વર્ગસુપરવાઇઝરને સહી કરવી.

વર્ગસુપરવાઇઝરની સહી .....

**આપું પાણળ લખેલી સૂચનાઓનું અવશ્ય પાલન કરવું.**

પેપર તપાસનાર(પરીક્ષક)ની સહી

.....

મોડરેશન વિભાગ માટે જ	પ્રશ્ન નં. (ગુણ)	મેળવેલા ગુણ
	૧ (૪)	
	૨ (૪)	
	૩ (૪)	
	૪ (૪)	
	૫ (૬)	

વિભાગ - ૧, કુલ ગુણ

મોડરેશન વિભાગ માટે જ	પ્રશ્ન નં. (ગુણ)	મેળવેલા ગુણ
	૬ (૧૨)	
	૭ (૮)	
	૮ (૧૨)	
	૯ (૮)	

વિભાગ - ૨, કુલ ગુણ

મોડરેશન વિભાગ માટે જ	પ્રશ્ન નં. (ગુણ)	મેળવેલા ગુણ
	૧૦ (૫)	
	૧૧ (૬)	
	૧૨ (૩)	
	૧૩ (૬)	
	૧૪ (૧૫)	

વિભાગ - ૩, કુલ ગુણ

મોડરેશન વિભાગ માટે જ
ગુણ શરીરોમાં .....
ચેકર - નામ

## પરીક્ષાર્થીઓને આગાત્યની સૂચના :-

૧. આગાળના મુખ્ય પૃષ્ઠ ઉપર પરીક્ષાર્થીની નામ સંબંધી વિગતની નીચે બારકોડ દર્શાવેલ છે,  
તેને કોઈપણ પ્રકારનું નુકશાન પહોંચાડવું નહીં તેવી ખાસ વિનંતી.
૨. પરીક્ષાર્થીએ ખૂબ જ સ્પષ્ટ તથા સુંદર અક્ષરે આગાળના પાનામાં માંગ્યા મુજબ વિગતો ભરવી ફરજિયાત છે.
૩. આપે ઉત્તરવહીમાં (જવાબવહીમાં) ક્યાંચ કોઈ પણ જગ્યાએ આપનું નામ લખવાનું નથી.
૪. મુખ્ય પરીક્ષા ઇને વર્ગખંડમાં હાજર રહેલા પ્રત્યેક પરીક્ષાર્થી ભૂલ્યા વગર પોતાના જ નામવાળી જવાબવહી ઉપર વર્ગસુપરવાઇઝરની સહી કરાવી લે.
૫. વર્ગસુપરવાઇઝરની સહી વગરની જવાબવહી માન્ય ગણાશે નહીં.
૬. પ્રશ્નના ગુણ → 

ગુણ : ૧	
---------	--

 ← પરીક્ષાકે પ્રશ્ન તપાસીને મુકવાના ગુણની જગ્યા
૭. પરીક્ષાર્થી ફક્ત વાદળી અથવા ફક્ત કાળી શાહીવાળી પેનથી જ જવાબવહીમાં ઉત્તરો લખો. પેન્સિલથી, લાલ, લીલી કે અન્ય શાહીથી અથવા એકથી વધારે શાહીથી લખેલા ઉત્તરો માન્ય ગણાશે નહીં.
૮. પ્રશ્નોના જવાબ સૂચના મુજબ આપવા. છેકાંડાકવાળા જવાબો માન્ય ગણાશે નહીં.
૯. પરીક્ષાખંડની બહાર કે અન્ય તમામ પરીક્ષાર્થીઓથી અલગ કે પરીક્ષાના નિયમોનું ઉત્લંઘન કરીને આપેલી પરીક્ષા માન્ય ગણાશે નહિં.
૧૦. પરીક્ષા કાર્યાલય, અમદાવાદની પૂર્વ મંજૂરી લીધા સિવાય, મૂળ પરીક્ષાર્થીના બદલે ‘લિંગા’,  
'સબસ્ટીટ્યુટ રાઈટર' કે 'અન્ય વ્યક્તિ' દ્વારા લખાઈને આવેલ પરીક્ષાની જવાબવહી રદ ગણવામાં આવશે. એકથી વધારે પ્રકારના જુદા જુદા અક્ષરોવાળા ઉત્તરો માન્ય નહિં ગણાય.
૧૧. મુખ્ય પરીક્ષામાં જવાબવહીમાં વધારાના પાના કે પુરવણી જોડીને તેમાં લખેલા ઉત્તર માન્ય ગણાશે નહિં.

## Important Instructions For Satsang Exam Students

1. Please do not damage in any way the bar code printed on the front page.
2. Please write clearly and legibly.
3. Do not write your name on the answer book.
4. On the day of the Final Satsang Examinations, all examinees should obtain the signature of the class supervisor on the answer sheet bearing their own personal details only.
5. Answer books without the signature of the Class Supervisor will **not** be considered **valid**.
6. Marks for Question → 

1 Mark	
--------	--

 ← Space for Examiner to write marks
7. Write your answers with either a blue or black pen only. Answers written in pencil, or with a red, green or any other coloured pen will not be considered valid. Answers written in more than one coloured ink will not be considered valid.
8. Follow the instructions while answering. Answers crossed out will not be considered valid.
9. Examinations taken at **unauthorized locations** or in which the exam rules have been violated will not be considered valid.
10. Without the prior permission of the Pariksha Karyalay in Ahmedabad, answer papers written by substitute writers in place of the original candidate will not be accepted. Answer papers with more than one type of handwriting will not be accepted.
11. In Main Exam answers written on extra pages will not be considered valid.

**વિભાગ - ૧ : 'વચનામૃત'ના આધારે**

પ્ર.૧ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક (સંપૂર્ણ) વાક્યમાં જવાબ લખો. (કુલ ગુણ : ૪)

૧. સર્વ સાધન કરતાં ક્યું સાધન મોટું છે ?

ગુણ : ૧

૨. ભગવાનના ભક્તે ભગવાનનું સ્વરૂપ કેવી રીતે સમજવું અને બીજા આગળ શી વાર્તા કરવી ?

ગુણ : ૧

૩. પ્ર. ૨૭ મુજબ કોને અતિ મોટા જાણવા ?

ગુણ : ૧

૪. હરિભક્તને જેટલી કસર રહે છે તે શેને લીધે રહે છે ?

ગુણ : ૧

**ઉપરના પ્રશ્નના આપેલા કુલ ગુણનો સરવાળો**



ફક્ત આ જ ગુણ મુખ્ય પૃષ્ઠ ઉપર લખવા

પ્ર.૨ નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ બેના મુદ્દાસર જવાબ લખો. (ચાર થી પાંચ લીટીમાં) (કુલ ગુણ : ૪)

૧. નારદ સનકાદિક જેવા સુખિયા થવાનો ઉપાય જણાવો.

૨. શ્રીહરિના મતે નાસ્તિકપણાનો હેતુ શું છે ?

૩. પં. ૭ પ્રમાણે તત્ત્વે કરીને ભગવાનને ક્યારે જાણ્યા કહેવાય ?

૪. પ્ર. ૧૮ મુજબ એકાંતિક ભક્ત થવા માટે પ્રીતિ તથા આત્મનિષા એ બંનેને વૈરાગ્ય સાથે પરસ્પર શી અપેક્ષા છે ?

( ) .....

ગુણ : ૨

( ) .....

ગુણ : ૨

**[ઉપરના પ્રશ્નના આપેલા કુલ ગુણનો સરવાળો]   [ફક્ત આ જ ગુણ મુખ્ય પૃષ્ઠ ઉપર લખવા]**

પ્ર.૩ નીચે આપેલાં દણાંતોમાંથી કોઈ પણ એક દણાંત લખી તેનો સિદ્ધાંત સ્પષ્ટ કરો. (ચાર થી પાંચ લીટીમાં) (કુલ ગુણ : ૪)

૧. હવેલી                    ૨. નાવ અને સમુદ્ર                    ૩. દારૂનો ટગલો અને અનિનો તણખો

( ) .....

**[ઉપરના પ્રશ્નના આપેલા કુલ ગુણનો સરવાળો]   [ફક્ત આ જ ગુણ મુખ્ય પૃષ્ઠ ઉપર લખવા]**

પ્ર.૪ નીચેના પ્રસંગોમાંથી કોઈ પણ બે પ્રસંગો અભ્યાસકર્મના વચનામૃતના સંદર્ભનું પ્રમાણ આપી સમજાવો. (ત્રણ થી ચાર લીટીમાં) (કુલ ગુણ : ૪)

૧. શ્રીજમહારાજે જોબનપગી જેવા કુપાત્રને સત્સંગી કર્યા પણ રઘુનાથદાસને કાઢી મૂક્યો.  
 ૨. સ્વાદિયા નાગરે ગુણાતીતાનંદ સ્વામીનો ગુણ ગ્રહણ કર્યો.  
 ૩. દુર્યોધને કહ્યું કે “‘પાંડવો અને દ્રૌપદી વનમાં ભટકતાં હશે ત્યારે હું રાજુ થઈશ.’”  
 ૪. જો સત્સંગી હોય પણ સાસુ, વહુની ઈર્ઝા કરે તો તેની સાથે શ્રીજમહારાજને બને નહિ.

( ) સંદર્ભ : .....

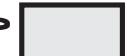
સમજૂતી : .....

ગુણ : ૨

( ) સંદર્ભ : .....

અમજૂતી : .....

ગુણ : ૨

**[ઉપરના પ્રશ્નના આપેલા કુલ ગુણનો સરવાળો]   ** ફક્ત આ જ ગુણ મુખ્ય પૃષ્ઠ ઉપર લખવા

પ્ર.૫ નીચે આપેલાં અવતરણોની પૂર્તિ કરો. (કુલ ગુણ : ૬)

૧. અનંતમુક્ત .....

ગુણ : ૩

૨. ભગવાનનું સ્વરૂપ છે .....

ગુણ : ૩

૩. તેમ ભગવાનનો નિશ્ચય .....

ગુણ : ૩

**[ઉપરના પ્રશ્નના આપેલા કુલ ગુણનો સરવાળો]   ** ફક્ત આ જ ગુણ મુખ્ય પૃષ્ઠ ઉપર લખવા

વિભાગ - ૨ : ‘ભગવાન સ્વામિનારાયણ જીવનચરિત્ર ભાગ ૧ તથા ૨’ - નવી આવૃત્તિના આધારે

પ્ર.૬ નીચે આપેલા વિષયોમાંથી કોઈ પણ એક વિષય ઉપર મુદ્દાસર નોંધ લખો. (ત્રીસેક લીટીમાં) (કુલ ગુણા : ૧૨)

૧. નીલકંઠવણીની નિર્ભયતા

૨. સેવાભાવી નીલકંઠવણી

૩. લાલજી સુથારને નિઝુળાનંદ બનાવતા શ્રીહરિ.

( ) .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ઉપરના પ્રશ્નના આપેલા કુલ ગુણનો સરવાળો    ફક્ત આ જ ગુણ મુખ્ય પૃષ્ઠ ઉપર લખવા

- પ્ર.૭ નીચે આપેલા વિષયોમાંથી કોઈ પણ બે ઉપર ટૂંકનોંધ લખો.  
 (દરેક ટૂંકનોંધમાં પાંચેક લીટીના બે પ્રસંગો લખવા) (કુલ ગુણ : ૮)
૧. સત્તા અને સુંદરીને હુકરાવતા નીલકંઠવણી.
  ૨. પામર જીવોને મુક્તિ તરફ દોરતા શ્રીહરિ.
  ૩. ગુરુભક્તિની આદર્શ રીત શીખવતા નીલકંઠવણી

( ) પ્રસંગ - ૧ : .....

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

પ્રસંગ - ૨ : .....

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

ગુણ : ૪

( ) પ્રસંગ - ૧ : .....

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

પ્રસંગ - ૨ : .....

.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....

ગુણ : ૪

**ઉપરના પ્રશ્નના આપેલા કુલ ગુણનો સરવાળો [દાખલ]**

- પ્ર.૮ નીચે આપેલા પ્રસંગોમાંથી કોઈ પણ ત્રણ પ્રસંગ વર્ણવી મનન લખો.  
(પ્રસંગવર્ણન આઠેક લીટીમાં તથા મનન ચારેક લીટીમાં લખવું) (કુલ ગુણ : ૧૨)
- ૧. કુરજી દવેને અક્ષરધામ બક્ષિસ.
  - ૨. દીવાલમાં નહિ ધર્મમાં છિદ્ર છે.
  - ૩. ત્યાગીને આકાશવૃત્તિ કે અજગરવૃત્તિ જોઈએ.
  - ૪. રામાનંદ સ્વામીએ સૌને વર્ણનાં દર્શને જવાની આજ્ઞા કરી.
  - ૫. માનસપુરમાં બાવાઓની કૂરતા અને હિંસાવૃત્તિ

( ) .....

.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....

મન્ત્ર :- .....

ગુણ : ૪

( ) .....

મનુન : .....

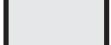
ગુજરાત : ૪

( ) .....

મનન :- .....

.....  
.....  
.....  
.....  
.....

ગુણ : ૪

ઉપરના પ્રશ્નના આપેલા કુલ ગુણનો સરવાળો    ફક્ત આ જ ગુણ મુખ્ય પૃષ્ઠ ઉપર લખવા

પ્ર.૮ નીચે આપેલાં પાત્રોમાંથી કોઈ પણ એક પાત્રના પ્રસંગો વર્ણવી વ્યક્તિત્વનું આલેખન કરો. (કુલ ગુણ : ૮)  
૧. રઘુનાથદાસ                                  ૨. ધર્મદેવ

( ) .....

.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....

.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....

.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....

.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....

ઉપરના પ્રશ્નના આપેલા કુલ ગુણનો સરવાળો   ફક્ત આ જ ગુણ મુખ્ય પૃષ્ઠ ઉપર લખવા

**વિભાગ - ૩ :** ‘ધાર્મિક વિધાનો અને ભાવનાઓ’ - નવી આવૃત્તિના આધારે અને સામાન્ય જ્ઞાન નિયંત્રણ

પ્ર.૧૦ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક (સંપૂર્ણ) વાક્યમાં જવાબ લખો. (કુલ ગુણ : ૫)

૧. મનુસ્મૃતિ પ્રમાણે બ્રાહ્મમુહૂર્તની નિદ્રા શેનો નાશ કરે છે ?

ગુણ : ૧

૨. ખોડશોપચારવિધિમાંથી કોઈ પડા બે વિધિનાં નામ લખો.

ગુણ : ૧

૩. પૂજા કાપીએ તો આપણે કપાઈ જઈએ એવું કોણ કહે છે ?

ગુણ : ૧

૪. કંઈ શેનું પ્રતીક છે ?

ગુણ : ૧

૫. ગર્ભમાં મળેલ સંસ્કારોનાં બે દણાંતો આપો.

ગુણ : ૧

ઉપરના પ્રશ્નના આપેલા કુલ ગુણનો સરવાળો   ફક્ત આ જ ગુણ મુખ્ય પૃષ્ઠ ઉપર લખવા

મોડરેશન વિભાગે	ગુણ : ૫-૧૧	
જ ભરવું		

પ્ર.૧૧ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ટૂકમાં જવાબ લખો. (ચાર થી પાંચ લીટીમાં) (કુલ ગુણ : ૬)

૧. આપણે પરમાત્માની પૂજા શા માટે કરીએ છીએ ? તેનાથી શા લાભ થાય છે ?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ગુણ : ૨	
---------	--

૨. આરતી વખતે ધંટ, નગારું અને શંખનો નાદ શા માટે કરવામાં આવે છે ? (ટૂકમાં લખો)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ગુણ : ૨	
---------	--

૩. કોનું મન સ્ત્રીઓનું રૂપ દેખીને ચલાયમાન થતું નથી ? એ પ્રશ્નનો જવાબ આપતા લક્ષ્મણજી શું કહે છે ? (ભાવાર્થ લખો)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

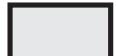
.....

.....

.....

ગુણ : ૨	
---------	--

ઉપરના પ્રશ્નના આપેલા કુલ ગુણનો સરવાળો



ફક્ત આ જ ગુણ મુખ્ય પૃષ્ઠ ઉપર લખવા

પ્ર.૧૨ નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ એકનો મુદ્દાસર જવાબ લખો. (દસેક લીટીમાં) (કુલ ગુણ : ૩)

૧. પૂજાવિધિમાં ભાવના જ પ્રધાન છે તો પછી સ્થળ કિયાઓ અથવા બાબ્યોપચારની શી જરૂર છે ?
૨. બાળકની પ્રગતિનાં સોપાનો શાં હોઈ શકે ?

( ) .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

**[ઉપરના પ્રશ્નના આપેલા કુલ ગુણનો સરવાળો]   ફક્ત આ જ ગુણ મુજ્ય પૃષ્ઠ ઉપર લખવા**

પ્ર.૧૩ નીચે આપેલા વિષયોમાંથી કોઈ પણ એક ઉપર ટૂંકનોંધ લખો. (પંદર થી વીસ લીટીમાં) (કુલ ગુણ : ૬)

૧. ધરસભા એટલે શું ? ધરસભાથી શા લાભ થાય છે ?
૨. આહારશુદ્ધિ એટલે શું ? આહારમાં ઝુંગળી, લસણ શા માટે ન લેવાય ?

( ) .....

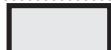
.....

.....

.....

.....

.....



પ્ર.૧૪ નીચે આપેલા વિષયોમાંથી કોઈ પણ એક ઉપર નિબંધ લખો. (સામાન્ય શાન નિબંધ)

(પાંત્રીસ થી ચાલીસ લીટીમાં) (કુલ ગુણ : ૧૫)

૧. ચૈતન્ય મંદિરોના નિર્માતા - પ્રમુખસ્વામી મહારાજ      ૨. આદિવાસી સમાજની પડ્જે બી.આ.પી.એસ. સંસ્થા  
૩. વચનામૃત : એક અદ્વિતીય આધ્યાત્મિક ગ્રંથ

( ) .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

